

Invloed van mening en tekstformat op integratie van tegenstrijdige informatie uit meerdere teksten

Citation for published version (APA):

Van Strien, J., Brand-Gruwel, S., & Boshuizen, E. (2012). *Invloed van mening en tekstformat op integratie van tegenstrijdige informatie uit meerdere teksten*. Paper presented at Onderwijs Research Dagen 2012, Wageningen, Netherlands.

Document status and date:

Published: 27/06/2012

Document Version:

Peer reviewed version

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 15 May. 2025

Open Universiteit
www.ou.nl

Invloed van mening en tekstformat op integratie van tegenstrijdige informatie uit meerdere teksten

Samenvatting

In dit onderzoek werd gekeken naar de invloed van iemands mening op het integreren van tegenstrijdige informatie uit meerdere teksten. Leerlingen uit vijf 5-vwo-klassen werkten aan een lees- en schrijftaak over een controversieel onderwerp. Analyses lieten zien dat de meningen van leerlingen beïnvloedden wat zij in hun teksten schreven.

Inleiding

Leerlingen worden regelmatig geconfronteerd met tegenstrijdige informatie over complexe onderwerpen waarover hun mening wordt gevraagd (Brand-Gruwel & Stadtler, 2011). Onderzoek uit de sociale psychologie heeft echter aangetoond dat iemands mening zijn of haar informatieverwerking kan beïnvloeden, waarbij men een voorkeur heeft voor informatie die deze mening ondersteunt (Fischer & Greitemeyer, 2010). In de context van het onderwijs is dit echter nog nauwelijks onderzocht. Centraal stond de vraag in hoeverre dergelijke meningen het integreren van tegenstrijdige informatie uit meerdere teksten beïnvloedden, en of er hierbij een invloed is van de wijze waarop teksten worden gepresenteerd.

Onderzoeksmethode

Onderzoekseenheden

Deelnemers waren 121 leerlingen (62 meisjes, 59 jongens) uit 5-vwo (gem. leeftijd = 16,5 jaar).

Meetinstrumenten

Mening over gewelddadige games werd gemeten met een vragenlijst van zes items, te beantwoorden op een vijfpuntsschaal ($r = .87$).

Materialen

Leerlingen kregen dertien teksten gepresenteerd: een inleidende tekst waarin het onderwerp (invloed van gewelddadige videogames op agressie) werd gepresenteerd, zes teksten die positief waren over games en zes teksten die negatief waren. In alle teksten (ca. 3000 woorden) werd verwezen naar uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek. Er is gekozen voor dit grote aantal woorden om keuzeprocessen te stimuleren.

Interventies

Er werden twee tekstformaten onderscheiden. De ene helft kreeg de teksten gepresenteerd in een pdf-bestand waarin de teksten achter elkaar waren geplaatst. De andere helft kreeg dezelfde teksten in een internetvorm gepresenteerd, waarin zij via hyperlinks van de ene tekst naar de andere konden gaan.

Procedure

Data werden verzameld tijdens twee lessen. In de eerste les werd de mening van de leerlingen over de invloed van gewelddadige videogames op agressie gemeten. Een week later werkten zij aan een lees- en schrijftaak achter de computer. Leerlingen moesten aan de hand van de aangeboden informatie een korte tekst schrijven. Ze mochten zelf weten hoe ze de tekst vormgaven en wat ze wilden schrijven, zolang het maar over het onderwerp van de teksten ging en deze als basis werden gebruikt. Er werd bewust gekozen voor een open taak, omdat er sterke taakeffecten zijn gevonden (Wiley & Voss, 1999). In totaal hadden zij 35 minuten voor de taak.

Data-analyse

De teksten van leerlingen zijn op twee manieren geanalyseerd. Om een globaal beeld van integratie van tegenstrijdige informatie te verkrijgen, werden teksten gecodeerd op het gekozen perspectief. In *neutrale teksten* werden beide kanten van de discussie over de invloed van gewelddadige games op agressie besproken, zonder dat een kant werd gekozen. In *licht gekleurde teksten* werden ook beide kanten besproken, maar daarin neigde de conclusie naar één kant van de discussie. In *sterk gekleurde teksten* werd volledig op één kant van de discussie gericht of werd de andere kant enkel genoemd om te ontkrachten (Krippendorff's $\kappa = .87$).

Op zinsniveau is de herkomst van informatie geanalyseerd. *Geleende informatie* kwam rechtstreeks uit de gelezen teksten. *Toegevoegde informatie* maakte geen onderdeel uit van de bronteksten en kon daaruit ook niet worden afgeleid. *Getransformeerde informatie* betrof conclusies die konden worden gemaakt op basis van de bronteksten, met name over de aard van de discussie over de invloed van gewelddadige games en agressie (Cohen's $\kappa = .88$).

Resultaten

Ordinale regressieanalyse toonde een positief verband tussen mening en het gekozen perspectief in de geschreven teksten (est.= 0.73, $SE = 0.22$, $Wald = 11.11$, $df = 1$, $p = .001$, Cox and Snell $R^2 = .09$, Nagelkerke $R^2 = .10$, McFadden $R^2 = .04$). Leerlingen met meer uitgesproken meningen namen vaker een standpunt in in hun teksten dan leerlingen met meer neutrale meningen. Zij schreven vaker neutrale teksten.

Regressieanalyses lieten zien dat in teksten van leerlingen met meer positieve meningen meer toegevoegde informatie voorkwam dan in die van neutrale leerlingen, $B = 0.10$, $SE = .03$, $\beta = .27$, $p = .002$ (eenzijdig), $R^2 = .072$. Leerlingen met meer neutrale meningen daarentegen namen meer informatie over uit de bronteksten ($B = -0.04$, $SE = .02$, $\beta = -.19$, $p = .018$ (eenzijdig), $R^2 = .036$). Er was geen effect van mening op het aantal transformaties in essays.

Er waren geen effecten van tekstformat op het perspectief. Wel pasten leerlingen die de teksten in internetvorm lazen significant meer transformaties toe ($B = 0.05$, $SE = .02$, $\beta = .25$, $p = .003$ (eenzijdig), $R^2 = .063$) en voegden zij minder externe informatie toe dan leerlingen die met de pdf-bestanden werkten ($B = -0.11$, $SE = .04$, $\beta = -.22$, $p = .016$ (tweezijdig)).

Conclusie en discussie

De mening van leerlingen beïnvloedt de mate waarin zij tegenstrijdige informatie integreren in essays. Wat opvalt, is dat ondanks dat er een open taak was, leerlingen met sterke meningen kozen voor een argumentatieve aanpak, terwijl leerlingen die meer neutraal waren een samenvatting of synthese van de discussie maakten. Deze leerlingen erkenden vaker de ambiguïteit van de discussie en namen minder vaak een standpunt in. Of leerlingen met een sterke mening informatie die niet strookte met hun mening ook daadwerkelijk negeerden tijdens lezen, is een punt voor vervolgonderzoek. Tekstformat had geen significante weinig invloed op het gekozen perspectief in essays, wat mogelijk komt door de omvang van de teksten.

Verbinding met deelthema Leren en instructie

Leren van en met meerdere teksten is belangrijk. Het beschreven onderzoek laat eveneens zien dat open instructie leidt tot verschillende uitkomsten, afhankelijk van iemands mening.

Referenties

- Brand-Gruwel, S., & Stadler, M. (2011). Solving information-based problems: Evaluating sources and information. *Learning and Instruction, 21*, 175-179.
- Fischer, P., & Greitemeyer, T. (2010). A new look at selective-exposure effects: An integrative model. *Current Directions in Psychological Science, 19*(6), 384-389.
- Wiley, J., & Voss, J. F. (1999). Constructing arguments from multiple sources: Tasks that promote understanding and not just memory for text. *Journal of Educational Psychology, 91*, 3016311.